

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIČARJEV.

Izhaja vsakega 5. in 20. v mesecu.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo

in
Upravništvo

se nahaja v Ljubljani,
Cesarja Jožefa trg št. 10.

Naročnina:

za celo leto . . . K 7-20

za pol leta . . . 3-60

za četrletno . . . 1-80

Posamezna številka 30 v.

Štev. 3.

V Ljubljani, 5. februarja 1919.

Leto XII.

Vseslovenska socialno demokratična konferenca v Ljubljani,

dne 19. prosinca 1919.

Iz Vseslovenske soc. dem. konference v Ljubljani posnemamo sledeče sklepe:

Resolucija v političnem položaju in taktiki.

Jugoslovanska soc. dem. stranka izreka na svoji vseslovenski konferenci, dne 19. jan. glede svojega bodočega delovanja sledeča vodilna načela:

Pozdravljamo in zahtevamo narodno popolnoma ujedinjeno in notranje konsolidirano državo SHS, ker smatramo tako državo kot predpogoj uspešnega boja za socializem in demokratizem. Mislimo pa, da naj se v kulturnem oziru vsak jugoslovanski rodov razvija na sveži prirodni podlagi ob vednem upoštevanju in naslanjanju na celotno Jugoslavijo.

Glode »ločitve cerkve od države«, pa stojimo na stališču, da naj bo svobodna cerkev v svobodni državi. Cerkev naj izvršuje svoje versko poslanstvo nemoteno od države pri onih, ki jo potrebujejo in si žele njenega poslanstva, a država naj brani versko svobodo posameznikov in cerkve proti vsakršnemu nasilju. V kolikor nastopajo cerkveni služabniki politično, naj veljajo za nje iste pravice in dolžnosti, kakor za vsakega drugega državljana. Razlastitev cerkvenega veleposestva vseh veroizpovedanj je izvršiti v tem zmislu, da je urediti gospodarske strani cerkvenih organizacij tako, da bo vsaka gospodarsko neodvisna od države.

V političnem oziru smo republikanci in stojimo na stališču političnega demokratizma s svojim večinskimi načelom in parlamentarnim sistemom, odklanjamo pa v dnevnem boju vsako nasilje manjšine proti večini.

Združitev vseh socialističnih strank v državi SHS je nujno potrebna. Z ozirom na posebnosti, v katerih smo dosedaj živeli, je začasno urediti skupen organ, ki naj vodi enotno socialistično politiko v državi SHS in ki naj pripravlja enotno delavsko gibanje ter spolitev obstoječih soc. dem. strank v Jugoslovansko soc. demokratično stranko.

V svrhu konsolidiranja razmer na Balkanu ponavljamo zahtevo po balkanski federaciji v zmislu belgrajskih sklepov iz leta 1910. Nujno je, da pridemo na Balkanu le tako do trajnega mira, ki ga za gospodarski in socialni razvoj krvavo potrebujemo.

V gospodarskem oziru bomo nastopali vedno in povsod za socializacijo, v prvi vrsti za razlastitev veleposestev, poddržavljenju rudnikov, fužin in železnic ter sploh veleindustrije. Socializacija

se mora vršiti v soglasju z danimi pogoji, mi podarjamo združeno obliko gospodarstva, ki naj direktno veže proizvajalca in uživalca.

Veliko važnost polagamo na radikalno socialno zakonodajo, ki naj zabrani izkoriščanje ubožnega ljudstva po kapitalistih. Zato pozivljamo delavsko ljudstvo, da se intenzivno peča z dogodki v socialnem in gospodarskem boju med delavskim na eni in izkoriščajočim razredom na drugi strani.

Z ozirom na dejstvo, da je nastal v naši vasi velik socialni prepad med posestniki-kmeti ter med bajtarji in kmetijskimi delavci z ozirom na to, da mnogo malih kmečkih ljudi želi priti v soc. dem. stranko, izreka konferenca potrebo, da izvrševalni odbor izdela program za kmetško ljudstvo, da ga pritegnemo v naše vrste.

Konferenca dalje ponovno protestira proti italijanski okupaciji jugoslovanskih pokrajin ter obsoja njene nečloveške metode. Konferenca ne prizna samovoljnega okupacijskega čina kot pravno veljavno činjenico ter pozivlja strankino vodstvo, da naveže stike v svrhu razgovora in sporazuma z onimi strujami svetovnega in italijanskega socializma, ki so pripravljene rešiti vprašanje spornih ozemelj brez ozira na izvedeno okupacijo. Konferenca ponavlja svojo izjavo glede razmer v Koroški ter zahteva, da se uredi narodnostna meja v zmislu pravičnosti in da se čim prej konča to žalostno krvoprelitje, konstatira pa, da je sedanjí odpor z naše strani izzvan po nemških vojaških četah, ki so udrle v čisto slovenske kraje — obžaluje obenem dejstvo, da so nemški socialni demokrati pritrtili imperialistični težnji nemških nacionalcev, da ves slovenski del Koroške — izvzemši občine Jezerško — pripada pod nemško republiko kot nemško ozemlje.

V državno vječe predlaga konferenca naslednje sodruge:

Čobal Melhior, nam. Sitter Ignacij, Kocmur Ivan, nam. Pečnik Josip; Kopač Jožef, nam. Orlouh Rudolf; Kristan Anton, nam. Kristan Etbin; dr. Lončar Drag., nam. prof. Pavaj Ivan; Petejan Josip, nam. dr. M. Korun.

V pokrajinski svet predlaga konferenca naslednje sodruge:

Klenovšek Jakob, dr. Korun Milan, Kristan Anton, dr. Lemež Milan, Leskovar Franc, Malovrh Karl, Mihevc Ignacij, Prepeluh Albin, Pintar Josip, Sitter Ignacij, Skobl Franc, Štebi Alojzija, Tokan Ivan, Zugwitz Anton.

Izvrševalni odbor se je dopolnil še z naslednjimi sodrugi:

Kocmur Ivan, dr. Korun M., Prepeluh Albin in inž. Štebi Anton; kontrola sodrugi: Dražil Stefan, dr. Lemež M. in Uratnik Fr.; razentega je priznala konferenca vsakokratnemu glavnemu uredniku pravico glasovanja v izvrševalnem odboru.

Obračun s „Zvezarji“.

Kakor smo že ponovno poročali v našem listu, je poizkusila naša strokovna organizacija vse, kar bi nas zamoglo zjediniti v Zvezo jugoslovanskih železničarjev. Naš namen je bil pošten, spraviti v eno mogočno organizacijo vse železničarje brez razlike na službene kategorije ali pa železnice. Imeli smo razne razgovore s merodajnimi činitelji. »Zveze« — vsi so nam zatrjevali, da je to tudi njihova iskrena želja in, da bodejo tudi oni delali na to, da se uresniči ta poštena misel. Zapujoč poštenosti teh ljudi smo pričeli sklicevati zaupne sestanke, na katerih smo pojasnjevali našim sodrugom potrebo tega podvzetja — in dosegli smo med našimi člani polno soglasje v tem vprašanju. Sestali smo se nekaj dni kasneje s zastopniki »Zveze« in leti so se topili radosti — da se je po tako dolgem prerekanju vendar dosegel nekak sporazum. Določili smo nato sestanek 12 članov obeh organizacij ki naj vodi ta pogajanja nadalje do konečnega zaključka.

Ta odbor je po troh sejah našel popoln sporazum glede skupnih pravil in skupnega društva. To pa gotovim gospodom »Zvezarjem« ni bilo všeč in so na skupnem shodu v Mestnem domu razbili vse dogovore češ, da tisti odbor ni imel za pogajanje potrebne legitimacije. Na nizkoten način so nas pričeli blatiti in žaliti; ali vse to smo mirno prenesli upajoč, da bodo treznejši elementi prej ali slej vendar uvideli potrebo ujedinenja. Ali prišel je občni zbor »Zveze«: Upali smo, da bodejo gospodje občnemu zboru kaj povedali o naših pogajanjih ali molčali so o vsem tem, nasprotno so nas blatili, zabavljali da smo nemškutarji in madžaroni, kateri so baje našli pri nas zavetišče. Pokazali so nas javnosti kot najhujše sovražnike ujedinenja Jugoslavije. Modrijani so proglasili vsakegar ki nima na svoji službeni čepici velik trob bojniški znak za nemčurja, vsled česar mora preko meja naše domovine. Poverjeništvu za promet so poznali, da prizna edinole »Zvezo« kot zastopnico železničarjev, vse druge organizacije so državi nevarne. — Gospod Borštner je tako opsoval našo organizacijo, da nas je bilo sram, da si smo zaman izpraševali našo vest po grehih.

Ali demagogija traja le kratek čas in stari pregovor pravi, da ima laž kratke noge. Prišla je vladina naredba glede upeljave osemurnika. »Zveza«,

LISTEK.

Invalid Šimen.

Spisal — I.

Nebo nad samostanom se preoblači v modro, čisto svilo, zarobljeno s snežnobelimi trakovi na obzorjih.

Oči Milke se ozirajo tja gori in v njih sveti ista modrina, globoka, kakor dno dveh gorskih jezer, brezmadežno opranih; na dnu pa sije drag zaklad, se od nikogar dvignjen. Iz zvenečih misli se luščijo mehke, rahle besede, kakor rdečekljuni pristrčice, pa golobčkajo nedolžno in iskreno

Poleg nje na klopi sedi invalid — slepec Šimon. Mirno sedi, zakaj bolestne priprte oči čutijo bližino pomladanskega dneva, duša sluti svetlost, ki napaja vso zemljo, notranjost se tiho raduje obiska deklice Milke in njenih poječih glasov. Pred se strmi, ne gane se, da ne vznemiri vse tiste sladkosti, ki se je ravnokar polastila njegovih misli. Z desnico objema trepetajočo roko Milke ter ugiblje po njeni toplini, kako mladosten ti je obraz, svež, izmed angelov izbran.

» . . . pri nas je tudi ozelenelo pobočje, soki se gostijo in nikoli ni bilo še tako blagodejne pomladi kot letos. Vse obeta gotove, bližajoče čase v vseh dneh, novega poletja, nove jeseni, ki nam prinese blagoslovljenih sadov . . . »

Milka obstane.

Mesto nje pa zašepče zelenja, odgovori, da ga tudi Šimen čuti in čuje; ne vidi gibajočih listov, ne igrajočih prstov, pa ve zatrdno, da je slutnja Milke prava, ko vendar sama pomlad pritrja njeni pesmi.

Tiho, negibno vprašanje:

»Milka, ali je naš laz še zmirom tako zdrav, in planina čista, sočna?«

»Veš, Šimen, laz je zmirom mogočnejši in planina solčna, rodovita, kakor bi nebo in sreča do danes iskala ravno naših rok, da jih poljubita z blagoslovom v delu . . . Tisti pot, ki se vpenja do Koritnice, smo za spoznanje dvignili tako, da se zdaj srečava s studencem planine — saj veš, s tistim, ki ima v sebi toliko lekov in zdravilnih moči in tolažbe . . . »

» . . . in k izviri gori v luči sredi planin, in je v njem samo solnce raztopljeno — pridene tiho Šimen, z glasom, prihajajočim iz globlin.

»Da, Šimen, tisti, tisti! Odsla sem z doma z negotovostjo, da se v žalosti zrušim, ko te spet ugledam pa sem dohitela skakajoče vodice, se sklonila te iz perišča napravila tri požirke: prvega v tolažbo besed, poslanih ti po materi, drugega v moč mojih samih, tretjega, da mi ne počí srce, ko te pozdravim . . . Jasna, čista je voda, in gotova moč, ki kipi v njej!«

»Gotova moč, praviš! Daj mi obe roki, da čutim s tvojo krvjo to silo, v kateri se pretaka vsa naša pomlad in nje prelest!«

In Šimen poišče dekličji roki ter jih pritisne k ustom. Milka se nasloni mehko nanj. Drhtenje Šimnovih prstov postaja vodno jačji, žile se oživljajo, kri se hitreje menjuje. Čez obraz se razliva ogenj sreče nenadne; še celo sence kolobarnih mrakov krog oči se ožijo in beže, da stopi na njih mesto lahek trepet v solzah blestečih hipov vshičenja.

Tisti trenutek pošepče Milka skrivnostno, skoro bojazljivo:

»Šimen . . . s seboj prinašam stekleničico! Zvečer, ko poprosiš k nebesom utehe nezmernemu gorju, pa blagoslovi ti dve dolinici mrakov, orosi jih s kapljico vode iz studenca življenja in moči —«

ki ima pretežno večino svojih članov v mod uradništvom je prišla v škipce. Uradništvo tako v pisarnah, kakor pri prometu ima itak že osemurnik — zavruga naj tudi delavec dela samo osem ur?

Na javnost so se ogrevali za osemurnik, za kulisami so pa intrigirali, češ, ta vladina naredba nima veljave za železnice. Ali naša organizacija ne pozna naredb ki so izdane le za šalo. Dva zastopnika sta se napotila na železnico dne 14. januarja, da povprašata gospoda Pregla kako namerava to naredbo praktično izvesti na železnici. Ali g. Pregel da si je bil za časa vojne pristen Nemec in se je sedaj prelevil v »dobrega« Zvezarja ni našel nobene potrebe, da bi uveljavljal na železnici osemurnik. marveč je jadtfoval, da moramo varčevati ker iz Dunaja ne bode več denarja. Ko smo to sporočili našim zaupnikom, so sklenili, da si ga sami uvedejo. Tajništvo je razposlalo na progo razsodbo obrtnega sodišča v Ljubljani, katero je na pritožbo juž. žel. obratno nadzorstvo razsodilo, da se ima osemurnik uvesti za vse kategorije in so začasno izvezli le vlakospremljevalci od te naredb. Pa tudi s temi se ima služba urediti dogovorno s načelništvom raznih osebnih postaj. Osemurnik se je uvedel v delavnicah in kuhinjah, pri vrhstavnih in postajnih službi za vse delavce juž. in državne železnice. Le za druge stroke se branijo ravnateljstva izvesti to vladno naredbo, če tudi imajo vsa vodilna mesta zasedena s »Zvezarji«.

Radi vseh teh dogodkov je sklicala kr. skupina Zidanmost 18. januarja javen železničarski shod s dnevnim redom: Osemurnik na železnicih in naši »Zvezarji«. Velika dvorana gostilne Juvančič je bila polna zborovalcev, kateri so prihite iz raznih krajev, da slišijo kako se rešuje za njih tako važno vprašanje. Sodrugi Pohar je s plamtečimi besedami pozdravil navzoče zborovalce in podelil sodrugu centralnemu tajniku Kopaču iz Ljubljane besedo k dnevnemu redu. Le-ta je v dveurnem govoru obrazložil pomen osemurnika za delavstvo in železničarje. Raztolmačil je zgage katere so delali »Zvezarji« da bi prepredili uvedbo osemurnika. »Zveza« je zasedla vsa merodajna mesta pri obeh ravnateljstvih drž. in juž. železnice; če bi »Zvezi« bilo na tem ležeče, da se izvede ta socialna naredba tudi na železnicih, potem bi bilo pač lahko, pozvati njene člane, da zakažejo izvedbo naredb narodne vlade. To pa »Zveza« ni storila, ker je žolta organizacija in bi njeni zastopniki najraje sedeli na dveh stoli. Kakor so pohlevni na zgorej, tako so brutalni na spodaj. Upijejo o rdečem terorju, pa uganjajo po železnicih s zlorabo uradne oblasti najhujši teror. Železničarjem obljubujejo nobesa že na tem svetu samo zato, da bi pristopili k »Zvezi«, da ne ostanejo zlati ovratniki sami in na ta način konča upliv ki so si pri poverjeništvu za promet pridobili z lažjo, da oni predstavljajo pretežno večino železničarjev; oni železničarji pa ki so še učlanjeni v Splošni železničarski organizaciji za Jugoslavijo, so le prikriti Nemci, ali madžaroni, toraj največji nasprotniki Jugoslavije. Kdor ne pristopi z lepem k »Zvezi« tega se odslovi, pa hajd njim v Nemško Avstrijo, pa če je tudi Jugoslovan. Naš vrli sodrugi Glinik Korošec, iz Podrožca je moral zapustiti Ljubljano samo radi tega, ker je bil »Zvezi« nevaren. Postajnačelnik v Zagorju in prožni mojster Jug sta sklicala delavce na postaji, prečitata sta brzojav s katerim vabi »Zveza« na shod v Ljubljano, zaukazalo se je delavcem, da gredo

na shod in, da dobijo vseeno polno plačo. Toraj za stafažo takim prireditvam »Zveze« so delavci smeli zapustiti delo že opoludne. Vprašamo prometno poverjeništvu ako so mu te razmere znane in če, kaj misli ukreniti, da se odstranijo take nedostojnosti. Mi visoko cenimo gospoda poverjenika za promet, ker je njegova preteklost čista, ali dozdeva se nam, da je napram njegovi okolici preveč popustljiv. Pri takih gospodih je treba nekoliko več resnobe in tudi nekoliko več strogosti.

Krasne besede katere je govoril na nekem železničarskem shodu o demokratizmu so našle v naših srcih splošen odmev, dočim so ravno tam, kjer so bile namenjene, padle na neplodovita skalnata tla. Danes konkurirajo isti uradniki ki so še pred kratkem upili na vse grlo, da so zastopljeni napram nemškimi uradnikom, v nasilju proti podložnim, ki niso »Zvezarji«.

Tako postopanje je nekolegijalno in kaže gospode višje uradnike v pravi luči. Gospod in hlapčec ne gresta skupaj, zatoraj železničarji vaš spas je le v Splošni železničarski organizaciji.

Na to je govoril gospod Roglič, ki je klobasril o velkem podvzetju za osemurnik in, da so le soc. demokratije proti tej naredbi. Tudi neka ptica pivka, je v kotu čivkala — ali ni se vsokolila do besede. Delavec Zupančič je s dokaži pobijal laži gospoda Rogliča; Pečnik je prav pošteno posvetil gospodom uradnikom in je konstatiral da je njih postopanje nekolegijalno.

Železničarji in narodnostno pojmovanje.

Vsak, ki ima priliko večkrat govoriti z železničarji, lahko takoj uvidi, koliko napačnega razumevanja je v narodnih vprašanjih med njimi. Vse tukaj navajati bi bilo neumestno, ker bi tudi tendenca lista temu ne odgovarjala. Omejiti se moramo torej samo na to, kar se železničarjev samih tiče. Na misel nam pride železničarska organizacija. Imamo na eni strani na strogo demokratični in gospodarski podlagi urejeno »Splošno železničarsko organizacijo za Jugoslavijo«, na drugi strani pa znano »Zvezo jugoslovenskih železničarjev«. Kakor znano, so si razsodni možje prizadevali, združiti obe organizaciji.

Gotovi gospodje bi imeli tako v bodočnosti opraviti samo z enotno kompaktno maso, katera bi lahko kljubovala vsem naskokom bojaželjnega in uslužbenca tlačkega kapitala.

Toda zaman je bil ves tozadevni trud. Dasi-ravno socialno-demokratični železničarji kazali popolno umevanje resnobe položaja, so bili nasprotno »Zvezarji« tisti, kateri niso mogli zapopasti in dosedaj (ali sploh nikdar) še ne zapopadejo zakaj se tu gre. Edini motiv je: Nobene zveze z breznarodnimi socialnimi demokrati!

Človek, ki to sliši, se nehote prime za glavo in nehote mu uide: »Za božjo voljo, kaj pa to?« Sedaj, ako imamo narodno državo, sedaj, ko je jezikovno vprašanje čez noč izginilo, pa ta nesmisel? Naj pride tisti, kateri stvarno pove in dokaže, da je v narodni državi potrebna narodna organizacija! Ta bo gotovo bolj slavljen kot Wilson. Pa kdo se bo čudil zvezarjem? Razmišljevanje ni bilo nikdar njih stvar. So ljudje, kateri mislijo samo z možgani »Slov. Naroda« ali celo Peskove »Jugoslavije«.

Nismo narodni! Ljudje, ali niso tudi socialni demokrati Slovenci, ki sploh drugega kot Sloven-

ci ne morejo biti? Evo vam resnice: Narodni voditelji nočejo sloge, ker nimajo potem ničesar, s čimer bi ščuvali in slepiti maso; so ljudje, kateri se drugega niso naučili kot kričanja in ščuvanja, dobro vedoč, da ako se dva tepeta, se tretji smeje — in »Zvezarji«? Kot ubogi koštrunčki skačejo za temi pastirji in ne pojmujejo, da so nehote obiski te klike, da so svoji lastni mesarji, da sami brusijo nože, s katerimi jih gospoda kolje. Pa ne varajmo se!

Kmalu bodo fantje na lastni koži poskušali, kaj je resloga. Popolnoma prav je imel železničar, ki je višjemu železničarskemu uradniku rekel: »Ako bodo železničarji tako složni, kot so sedaj, potem lahko vtaknete roke v žep. Zvezarjev se ni treba bati. Tem ni treba mezde zboljšati, zadovoljni bodo tudi, ako jim še nekaj vzamete; še veseli bodo tega, kajti s tem lahko socialnim demokratom pokažejo, da so jim nasprotni.«

Vam dragim pa, kateri ste se naučili misliti z lastnimi možgani, kličem: »Ven iz Zveze!«, ako nočete še nadalje hlapčevati koritarjem in častihlepnežem. Ako ste že primorani, da morate na železnici prodajati kožo, delajte vsaj tako, da vas ne bodo poznale vaši otroci preklinjali in se lastnih očetov izevibali, zaradi njih nezgodnosti.

»Rdeča straža«.

Politično pobalinstvo.

»Splošna železničarska organizacija za Jugoslavijo« je sklicala dne 24. pr. m. društven shod v »Mestnem domu«, da protestira proti zavlačevanju uvedbe osemurnega dela na železnicih. Ko so to izvedeli žolti Zvezarji, so agitirali telefonično po postajah in progih, da se njih člani udeleže tega shoda in ga razbijejo. Sklicatelji so bili na to opozorjeni in so ukrenili potrebno, da se jim izjalovi ta nakana.

Shod je otvoril sodrugi Zorga, zapisničar je pa bil sodrugi Mozetič. Sodrugi Kopač je poročal o važnosti osemurnega delovnika za delavstvo, zlasti pa za železničarje, ki dajejo v nezgodni statistiki največji odstotek nezgod v službi. Neizpčitno osebje je najbolj izpostavljeno nezgodam. Vlada je izdala naredbo, toda železniške uprave se branijo izvesti to naredbo. V odgovornih službah sede danes slovenski uradniki Zvezarji, ki so se večnoma prerili do korit potom Zveze. All ti niso nič boljši kakor so bili njih predniki, samo, da so še bolj arogantni kakor so bili oni. Na zunaj kažejo Zvezarji, da so za izvedbo naredb tudi na železnicih, ali za kullsami intrigirajo proti njej. Nekateri sodrugi so poslušali telefonični razgovor med predsednikom Zveze gosp. Držičem in nekim uradnikom, ki ga je Držič poučeval, kako naj dokazuje na shodu v Zidanem mostu, da »Zvezarji« niso proti uvedbi osemurnega dela. Zaleteli so se in sedaj jih je strah pred članii. Shod pa mora tudi protestirati proti načinu občevanja gospoda osobnega referenta z zastopniki »Splošne železničarske organizacije«, ki je dejal, češ, vi ste ljudi naujskali in s tem povzročili anarhijo na železnici, sedaj pa jo zopet odpravite. Namesto, da bi gosp. Pregel razposlal prepis razsodbe obrtnega razsodišča v Ljubljani vsem načelnikom, pa trdovratno molči in s tem umetno razširja anarhijo po progih.

Med govorom sodruga Kopača so uprizarili gospodje »Zvezarji«, med katerimi smo opazili tudi take verižnike, ki so še nedavno prodajali sladkor kilogram po 24 kron, pa tudi taki so bili vmes, ki so ostentativno se branili izpregovoriti le eno slovensko besedico in so mučili železničarje z nemščino. All naši sodrugi si niso hoteli mazati rok, da bi jih, kar bi bilo zanje primerno, posadili na hladno.

Sodrugi Kopač je končno predlagal naslednjo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

Protestni shod, ki se je vršil dne 24. januarja 1919 v veliki dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani, protestira proti nakani nekaterih gospodov, ki hočejo za vsako ceno razveljaviti naredbo Narodne vlade proglašeno v uradnem listu dne 8. januarja 1919, potom katere se uvede osemurni delavnik na železnicih, in sklenejo naslednjo resolucijo:

»Z naredbo štev. 288 Narodne vlade SHS v Ljubljani se ima uvesti osemurni delavnik v državnih, občinskih in zasebnih podjetjih tvorniškega značaja. Ker se smatra železnice z vsemi delovnimi oddelki za eno podjetje, ne more biti govora o tem, da bi se v tem podjetju za en oddelk uvedel osemurni delavnik, dočim bi ostal v drugih oddelkih stari delovni čas v veljavi.

Zaupniki »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo«, so se napotili k obratnemu nadzorništvu južne železnice, da poizvedo, kako se uvede osemurni delavnik na južni železnici.

Iz roke v roko gre posodica, da je ne vidi gosposko napravljeni dan, ki bi znabit izdal tajnost nehaloznemu svetu. Kot svetinjo jo shrani Simon tja rekam blizu srca, da jo zvečer sam v svoji neomajni veri odpre in spozna moč žarkov...

Oba molčita; njiju misli pa romajo po istem potu tja v srédo planin, ki stoje baš v najhujšem ognju. Sklanjata se nad studencem ter pijeta z žejo zdravega prehoda zadnji osvožujoči požirek na pot v novo življenje — — —

Simon sanja...

Gori pred svojim belim domom sredi pobočja sedita Milka in Simon. Od severa prihaja čez gore zgodnja jesen s svetlečim, rdečenačahnjenim listjem, z njo cvetovi zorečih sadov. Veliko vzhajajoče solnce se umiva na bregu neba, da poplava po čisti gladini v onostran zahodnih nabrežij.

Tik drug ob drugem počivata. Smeje zreta v polni, zdravi obraz malčka zlatolasca, kojega ročice igrajo po Šimnovi bradi.

Simon vidi in zre z vso gotovostjo pred seboj, kar je do takrat le sanjal v slutnjah: malo, živo

zdravje njegove najmočnejše krvi. Vidi v tem zdravju odprte oči, svetle kot najjačja luč, zre polna lica, ljubki nosek in rdeči ustni, napojeni pogonjajočega, živega soka. Smekljajoča žena stoji v neposredni bližini. V njenem oblčju je zapisana življenja prihodnost, njegovega belega doma, mimo katerega je stopila bogata jesen. Pod seboj zre temni laz, ki svečano, negibno, kot v daritvi, izteza roke v nebo. Vidi zeleno dolino, raztegnjeno v tri smeri, še celo daleč v kotih teh črt se jasno riše ost bele ceste, vodeče nekam v kraje, kjer naj bi bila zibel najvišje sreče. Vseposvod svetlost in v njej pisano prelivanje barv, kamor se zateče njegovo zdravo oko.

Tam pod lazom, med potom in ravnico pa sveti srebrni trak: studenec s koritnice, voda napojena solnce s planin. Sveti vedno z enako močjo, ne ugaša. Solnce na nebu gre s par koraki skozi mrak, toda studenec sveti dalje, kakor večna luč. Vode v njem so tako narasle, da vrejo v dolino, se iskrijo ob cestah in izginjajo tam daleč med gorami v sve, prinašajoči moč, svobodo in življenje — — —

Gospod Pregel, osebni referent, ni hotel ničesar vedeti o uvedbi osemurnega delavnika na južni železnici, izvzemši kurilniško osebje.

Zaupniki so sklicali shod, na katerem so zahtevali, da se s 15. januarjem uvede osemurni delavnik za vse železničarje. Ta sklep se je izvedel v Ljubljani, Zidanem mostu in v večjih postajah južne železnice za kurilniško in delavniško, vrhovno in skladiščno službo. Obratno nadzorništvu se je po uvedbi pritožilo na obrtno sodišče, ki je razsodilo, da spada železniško podjetje pod ta zakon in, da se ima uvesti osemurni delavnik za vse kategorije na železnicah in ne le kurilniško in delavniško osebje, kakor so trdile uprave. Kar se pa tiče vlakospremnega osebja, se ima osemurni delavnik uvesti dogovorno z zaupniki in upravo. Posamezni člani Zveze pa so ruvali na vseh koncih in krajih proti tej delavski zahtevi, kar je povzročilo popolno anarhijo na progah. Eni delajo osem ur, dočim drugi zopet po starem delavnem času. Iz vseh krajev nam poročajo, da se načelniki branijo izvesti to naredbo celokupne vlade SHS v Ljubljani, češ, da nimajo za tako uvedbo nobenih ukazov.

Shod protestira najodločneje proti sistematičnemu zavlačevanju izvedbe te naredbe in pozivlja kompetentne činitele, da ne dražijo že itak razburjeno osebje s takimi šikanami.

Shod konstatira, da so vodilni člani »Zveze« zasedli pri obeh železnicah vsa merodajna mesta in da pada za to zavlačevanje na železnicah vsa odgovornost edino-le na to gospodo. Shod obžaluje, da si Zveza nadeja ime delavske organizacije, dasi je danes javna tajnost, da služi ta organizacija le v podporo višjih uradnikov, da služi, kakor kažejo vsi znaki, le obrambi kapitalizma.

Shod protestira proti obnašanju gospoda Pregla napram zastopnikom najmočnejše organizacije železničarjev v Jugoslaviji.

Shod konstatira, da je zmeda nastala edinole zaradi tega, ker ne dajejo ravnateljstva nobenih tožadnih obvestil na progo, in to pa, ker hočejo za vsako ceno preprečiti naredbo Narodne vlade.

Shod pozivlja poverjeništvu za promet, da nemudoma ukaže ravnateljstvom obeh železnic uvedbo osemurnega delavnika za vse službene pangoje ter naredi s tem konec anarhiji, ki vlada na vseh postajah južne in državne železnice.

Shod prav resno opominja merodajne činitele, da nemudoma izvedejo to naredbo, sicer bi železničarji morali odkloniti vsako odgovornost za redno obratovanje na železnicah.

Shod zahteva točnega in jasen odgovor, v teku treh dni in je uverjen, da bo poverjeništvu za promet potrebno ukrenilo, da se zajamči železničarjem ugodnost naredbe o osemurnem delovnem času, občinstvu pa nemoten promet.

Nato je dobil besedo gospod Držič, predsednik »Zveze«, ki se je pa tako klaverno branil, da so se zborovalci vse vprek smejali. Ker ni našel nikakršnih stvarnih argumentov, je pričel sumničati, da je bil tudi Kopač pri koritu in da je poverjenik Kristan sam izjavil, da osemurni delavnik ni za železničarje zamišljen.

Sodrug Kopač je temeljito zavrnil ta podla sumničenja katere je izustil olikani gospod Držič; stara je že železničarska zahteva, da se naj namestijo obratni nadzorniki na železnicah, kateri obiščejo osebje, ga podučujejo in zaslišijo njegove težnje ter poročajo vladi. Na ta način bi bila vlada vedno poučena o vseh osebnih potrebah in bi lahko odstranilo marsikako nedostatkost in s tem pospešila splošno zadovoljstvo železničarjev. Ravno tega se pa gospodje višji uradniki bojijo, dobro vedoč, da bi tak organ razkril marsikako lumparijo predstojnikov ki bi tudi v novi domovini najraje po stari navadi paševali.

Gospodu poverjeniku za promet je ta misel ugajala in je poveril s tem poslom začasno sodr. Kopača ki je to mesto sprejel dogovorno s zaupniki najmočnejše železničarske organizacije. All gospodom »Zvezarjem« to ni bilo všeč, ker bi se njih nečedno delo na progah lahko razkrilo, zato so delali toliko časa, da so spravili to institucijo s sveta.

Sodrug Kopač si ni zaračunal nič drugega, kakor stroške za prehrano in prenočišča.

Plače si sodrug Kopač ni izgovoril, pa tudi ne zahteval. Sam gosp. poverjenik mu je prištel k računju še 500 K za 2 meseca kar je trajala ta misija. Gospodje koritarji kateri so se pririli od navadnega blagajnika (kateri poselj opravljajo danes »franje«) do ministrijalnega tajnika, očitajo drugim koritarstvo.

O. Držič politični začetnik sil z vsjo spretnostjo v javnost in bombardira časopise z njegovimi neslanimi spisi in to le radi tega, da javnost zve, da

je on nekak železniški glavlar, kateremu je treba le s prstom namigniti in železniško osebje stoji v vrsti, pa čaka kedaj bode ta poglavar žolte organizacije izdal »befel«. Gospodje »Zvezarji« so preprečili vstanovo »Železniškega sveta«, da lahko nemoteni potom razpuščenih narodnih svetov, denuncirajo uslužbenca, nakar sledi odpust iz službe in to brez vsakega ugovora. Obtoženec se nemore zagovarjati — koritarji pa zasedajo na ta podet način izpraznena mesta.

Podleži in breznačajneži imajo danes glavno besedo na železnicah.

Le tako naprej! — Število vaših članov se je že tako skrčilo, da so ostali le še poveljniki s zlatimi ovratniki, ali moštvo vam manjka. Vi pa če upjete, kadar psi lajajo, je znamenje, da jahamo.

Ko so se štirje drugi govorniki govorili, je sodrug Zorga zaključil shod. Peščica 12 mož med njimi dva člana pogorele liberalne stranke je še ostala v dvorani in uganjala še nadalje neslane burke, ko so naši sodrugi že zapustili dvorano.

— č —

Domače vesti.

Nekaj o železnicah! Mnogi listi se danes pečajo o usodi, preustroju in o bodočnosti južne železnice; da še celo se govori, da pri mirovni konferenci bo to velepodjetje igralo zelo važno vlogo.

To je razumljivo, da tako podjetje, kakor je južna železnica, katera je skozi štiri dolga leta vojne in brezmiselnega uničevanja, svojim nalogam in dolžnostim v polni meri zadostila, ima tudi v trenutku, ko se gre za svoje lastne, in za življenjske interese svojega osebja, pravico govoriti na merodajnem mestu. Pomisliti je treba, koliko je osebje vseh kategorij tega podjetja v teku vojne žrtvovalo, posebno pa strojno in vlakospremno osebje.

Takoj po izbruhu vojne leta 1914., je bilo poslanih iz vseh večjih postaj, iz Ljubljane, Maribora, Gradca, z Dunaja in Inomosta skoraj polovica vlakospremnega osebja v Galicijo, na čisto tuje, neznane proge in pod tujo železniško upravo. Večkrat se je pripetilo, da so bili primorani voziti v najožje vojno območje v največji smrtni nevarnosti, in izvršili so svojo dolžnost napram takratni domovini v popolno zadovoljstvo armadnega vodstva in železniških uprav. (Glej mnogobrojna pohvalna priznanja).

Po izbruhu vojne z Italijo leta 1915., so se morali isti železničarji nemudoma vrniti iz Galicije, ker jih je rabila domovina na zapadu. Tukaj se je pričelo šele pravo mučenje. Kdor je imel priliko opazovati, kako je strojno in vlakospremno osebje izvrševalo svojo naporno službo, mora priznati, da to ni bilo človeško, to je bilo nekaj nenaravnega, to so bili v pravem pomenu besede čudeži. Kljubovali so vsem vremenskim silam, kljubovali so lakoti in pomanjkanju, ustrašili se niso sovražnih granat in letalcev, ki so jih zasledovali na progah in metali bombe na vlake in na njih zavetišča. Tri dolga leta so jim služile za ležišče takozvane »prične« s par kilogrami zdrobljene slame, kjer so stezali njih do skrajnosti izmučene ude, brez perila in brez odeje; da pa niso zaspali in zamudili svoje službe, zato so skrbele različne golazni, ki so bile njih nerazdružljive spremljevalke.

Kako je pa bilo s počitkom? Čujte in strmitel! Po 15-, 20- do 24-urni prenaporni, nevarni in odgovornosti polni službi, izpostavljeni vsem vremenskim silam, lakoti in pomanjkanju, so dospeli do končne postaje, tam ni bilo največkrat še toliko vode, da bi si človek umil svoj do nespoznanja okajeni obraz; dostikrat smo pa prišli v tako neugodnem času, da nismo dobili v personalni kuhinji nič za zavžiti, morali smo, če smo imeli v popotnih torbica par krompirjev skuhati, zabelili si ga s svetim križem, potem smo raztegnili svoje izmučene ude na zgoraj omenjene »prične« v baraki, kjer je počivalo 80 do 100 mož v enem prostoru; tu si lahko predstavljamo počitek zavidanega železničarja. Po preteku par ur tega — celo izdatnega — počitka nihče ni vprašal, ali si spal, ali si spočil, ali si kaj jedel, ali si sploh sposoben za službo, marveč enostavno »Auf«, imate vlak štev. ...

ako si se opravičeval, da nisi spočil ali da nisi še nič zavžil, si dobil kratek in kategoričen odgovor: »daj je vojska, na tiru N. N. stoji vlak že gotov »Kehrt euch marsch«, ako nočete vas bomo poslali v »Schützengraben«; tu ni preostalo drugega kakor držati jezik za zobmi, potegniti trebušni jermen za eno luknjo naprej in se podati zopet na trinjevo pot proti domovinski postaji. Vožnja tja je trajala zopet skoraj vselej do 24 ur brez vsake hrane, razen, ako ti je bila sreča mila, da si spremlja vojaški transport, da si tam dobil porcijo črne vode »Kriegskafee«.

Končno si prispel domov, tu bi si mislil dosleden človek, kateri pripada človeški družbi — železničar je bil takrat izključen — da doma v družbi svojih dragih bi moral najti počitek in nekoliko izdatnejšo prostost. Ali kaj še? to bi bilo za železničarja »Lüksus«, moral si po 8 do 10 ur, dostikrat še celo po 6-urnem obisku pri svoji družini, zopet v klavnico. Ako si ugovarjal, da to vendar ne gre, so se gospodje norčevali, češ, kaj šele čez 6 ur imate zopet službo. Tako je bilo takrat! Kako pa danes! Po razsulu avstro-ogrške armade, so se razmere pri južni železnici temeljito spremenile, takrat je osebja povsod primanjkovalo, danes ga je povsod preveč. Vsled pretrganih prometnih zvez z izjemstvom in vsled zasedanja južnega dela južne železnice, je samoobsebi umevno, da je postala preobilica uradnikov. Pr. različnih ravnateljstvih je kar mrgolelo višjih uradnikov, nadzornikov, višjih nadzornikov, ravnateljev in centralnih ravnateljev; na večjih postajah je imel vsak načelnik svojega tajnika, tajnik svojega podtajnika, ta zopet svojega takozvanega »Unterlaufferja«, kjer bi bil zadostoval eden, so bili štirje, potem se ne smemo čuditi, ako danes ne vedo kam z njimi.

Geslo južne železnice je bilo: »Sparn und wieder Sparn«, a to je veljalo samo za nižje sloje, za višje gospode je stalo samo na papirju. Takrat so bili višji uradniki na tako brezpomembnih mestih, kjer bi ga sploh ne bilo treba, ali kvečjemu bi bil zadostoval en nižji uslužbenec. Pa tudi še danes bi se tem nedostatkam lahko nekaj odločilo. Ali ako se gospodje šele sedaj zavedajo, da je treba varčevati, potem naj si ogledajo nekoliko današnje razmere, in sicer: 1. ali je potrebno danes, ko je že upeljan osemurni delavnik, da uradniki na progah opravljajo še zm.raj 24-urno službo? 2. Ali je potrebno danes, ko imate toliko moških in uradniških moči na razpolago, da sede še zm.raj pri obratnem nadzorstvu, v prometnih pisarnah, pri tajništvi, v skladiščnih pisarnah in pri opravilnici različne gospod. in opravljajo uradniške službe?

Posljite torej na progo primerno število uradnikov, da bodo oni trpili, kateri morajo opravljati 24-urno službo, tudi enkrat deležni človeškega življenja; zasedite vsa uradniška mesta, katera zasedajo gospodične s par razredi ljudske šole, z uradniki, pa bodite prepričani, da bo takoj za nedostatek odstranjen. Nekoliko dobre volje, pa bo šlo.

Tihni opazovalec.

Gospodu ravnatelju Golobu v album. Doznali smo, da gospod ravnatelj popraša osebje pri sprejemu v službo, če so člani »Zveze«.

Če je to res, potem je to tako nečuvno postopanje, da ga ne moremo dosti krepko zavrnil.

Gospoda ravnatelja za sedaj opozorimo na to njegovo nečedno dejanje in mu že danes obljubimo, da bomo za slučaj, da se to počete ponavljati, izvali iz takega obnašanja najstrožje konsekvence, ker si ne damo od nikogar prepisavati ne še politično prepričanje, najmanj pa od ravnatelja državne železnice.

Kaj pa to! Pred nekaj dni smo bili priče v Drašlerjevi gostilni v Borovnici, ko je očital nek uradnik prožnemu mojstru Leop. Makuratiju tako nečedne stvari, da si ne moremo verjeti vse to, kar se nam poroča in priobčimo to zadevo le radi tega, da damo priliko gospodu Makuratiju, da se opore.

Za časa najhujšega preganjanja slovenskih železničarjev v Borovnici, je vodja orožniške postaje dobival od Makuratija denunciacije na podlagi katerih je moral na njegovo zahtevo izvrševati hišne preiskave. Pri tem gostilniškem prerekanju so padle besede »Suft«, breznačajnež, izdajalec in špijon. Navzočih je bilo 5 prič. In ker gospod Makurati še do danes si ni polskal zadošččenja in mirno utaknil taka očitanja v žep, menimo, da zadeva smrdi.

Gospod Makurati je že večkrat menjal politično prepričanje in človek ki večkrat menja svoje prepričanje je malo vreden.

Za danes zadosti. K stvari se povrnemo.

Navzoče priče.

Mezdno gibanje. Cestni železničarji v Ljubljani so predložili ravnateljstvu sledečo spomenico: Obratnemu vodstvu električne vestne železnice v Ljubljani. Cestni železničarji, včlanjeni v »Splošni železničarski organizaciji za Jugoslavijo kr. skupine Ljubljana III., zbrani na sestanku dne 23. prosca 1919 v navzočnosti vseh odbornikov sklenejo soglasno predložiti upravi cestne železnice sledečo spomenico:

1. Plače naj se izplačuje mesečno, 15. vsakega meseca se izplačuje predujem vsem, ki to zahtevajo do polovične plače.

2. Zvišek plače:

- a) za preglednike na 20 K brez razlike službenih let; napredovanje se izvrši redno vsakih 5 let za 60 K mesečno. V kategorijo preglednikov naj spada tudi prožni mojster.
- b) Zahteve sprevednikov: Nastavlenci 12 kron dnevno, provizorični 10 K. Vozniki: nastavlenci 14 K dnevno, provizorični 12 K dnevno.
- c) Vsi rokodelci imajo enako plačo 16 K dnevno; napredovanje se vrši vsako drugo leto mesečno za 30 K; enaka plača naj velja za Jakob Železnika kot minimalna plača.
- d) Pomožni delavci: imajo do 18letne starosti po 10 K, nad 18 let stari pa po 12 K dnevno.
- e) Prožni delavci naj imajo 10, 12 in 14 K, delovodje oziroma predelavci pa po 16 K dnevno.

Vožni red se ima v toliko spremniti, da bo imelo vozno osobje na obeh končnih postajah, to je: garnizijska bolnica in glavni kolodvor po 7 minutni odmor. Na glavnem kolodvoru naj ostane vedno po en motorni voz. Enako naj ima sprevednik priklopnega voza na končni postaji, garnizijska bolnica, tudi 7 minutni odmor.

Čezurno delo se plača do 8. ure zvečer 100%, čez 8. uro in ob nedeljah 150% navadne mezde.

Zahteve stopijo s 1. februarjem 1919 v veljavo. V Ljubljani, dne 28. januarja 1919.

Po nalogu odbora.

Sledijo podpisi.

Na predloženo spomenico, ki je bila sprejeta na shodu v »Mestnem domu« v Ljubljani dne 24. prosinca smo dobili sledeči odgovor:

Narodna vlada SHS

v Ljubljani

poverjeništvu za promet.

Strokovna organizacija železničarjev v Jugoslaviji.

Na resoluciji z dne 24. januarja t. l. v »Mestnem domu« v Ljubljani odgovarjam, da je poverjeništvu za promet do sedaj vedno ugodilo vsem opravičenim zahtevam glede socialnega položaja našega delavstva in vobče uslužbenstva. Varujoč prometne in splošne narodne interese sem šel v tem postopku vedno do skrajne meje možnosti. Sem spata tudi moj predlog glede osemurnega delavnika, ki velja danes kot naredba Narodne vlade za vsa ravnotejstva in urade, če se ni naredba dosledno povsod izvedena, utegnejo to biti po mojem mnenju trenutno službeni zadržki, ki pa na principu ne morejo ničesar spremeniti.

Ljubljana, dne 27. prosinca 1919.

Dr. Pestotnik m. p.

Opomba uredništva: Nikdar nismo dvomili o poštenosti gosp. dr. Pestotnika, katerega čista vse železniško osobje. Ali mnenja smo, da bi bilo treba pomesti s kliko, ki se je zbrala okoli državne in južne železnice in ki misli, da opravlja naravno delo s tem, da denuncira kar navprek vse ore železničarje, kateri ne prisgajo na žolto organizacijo. Iz Ljubljane je gospod Golob iztirjal ljudi, iz Koroške, za katero bijemo boj, isto iz Velenja domačine, ker so baje pod starim režimom v Bečaški uveljavili bili primorani pošiljati male otročičke v tamošnje nemške šole. Tukaj bi bilo treba, da gospod poverjenik poseže z železno roko vmes in naredi konec neopravičenemu preganjanju železniškega osobja.

Shodi.

Občni zbor kr. skupine Borovnica »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo« se vrši v nedeljo, dne 9. svečana ob 3. uri popoldne v gostilni gospoda Frana Petroviča z dnevnim redom:

1. Poročila; a) predsednika; b) blagajnika; c) kontrole.
 2. Volitev odbora.
 3. Predavanje.
 4. Raznoterosti.
- Pridite vsi na ta važen zbor.

V nedeljo, dne 9. svečana ob 3. uri popoldne se vrši v Zalogu društven shod »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo«.

Dnevni red: Cilji naše organizacije. Poročevalac iz Ljubljane. Agitirajte za dober obisk!

Društveno vodstvo.

V soboto, dne 15. t. m. ob 7. uri zvečer občni zbor kr. skupine Jesenice z dnevnim redom:

1. Poročila; 2. volitev odbora; 3. razno.
- Zborovalna dvorana se še naznani.

V nedeljo, dne 16. t. m. popoldne se vrši shod na Kranjski gor iz dnevnim redom:

1. Političen položaj v Jugoslaviji in socialna demokracija.

2. Razno.

V nedeljo, dne 23. t. m. se vrš občni zbor kr. skupine Reichenburg z dnevnim redom:

1. Poročila; 2. volitev odbora; 3. Cilji splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo.
- Shod se prične ob 9. uri predpoldne. Dvorana kakor po navadi.

V nedeljo, dne 26. januarja se je vršil v Poljčanah Občni zbor kr. skupine Polčane na katerem je poročal sođr. Kopač iz Ljubljane. Poročilo se je v zelo z vidnim navdušenjem na znanje. Pri volitvi novega odbora se je izvolil sledeči odbor:

Predsednik, Kaukler Ivan, čuvaj v Poljčanah, namestnik, Petrovič Andrej, og. čuvaj v Poljčanah; blagajnik, Kodrič Jurij, čuvaj v Poljčanah; namestniki, Berget Josip, Močnik Jakob in Kmetec Fran; zapisnikar, Golob Karol; v kontrolo so bili izvoljeni, Žgajnar Jakob in Pernat Rudolf.

Vestnik uprave.

Vkljub temu, da smo že ponovno pozvali krajevno skupine, naj nam pošljejo sezname članov z navedbo stanovanja, dneva pristopa in rojstnih podatkov ter do kdaj imajo plačano, se dosedaj še niso odzvale vse skupine temu pozivu. Nekatere skupine pa so poslale zelo pomanjkljiv seznam. Ponovno pozivljamo vse zaostale skupine, da nam takoj pošljejo zahtevani seznam, da ne bo pozneje kakih pritožb radi nerednega pošiljanja lista itd. Dosedaj tega seznama še niso poslale sledeče skupine, oziroma vplačevalnice: Borovnica, Kranjska gora, Novo mesto, Rajhenburg. Prosimo, da nam navedene skupine takoj pošljejo seznam. Seznami so nam nujno potrebni, da si uredimo natančen pregled in razpošiljanje lista.

Obračune naj se pošilja edinole upravi »Železničarja« v Ljubljani, Cesarja Jožeta trg št. 10.

Vsem funkcionarjem in članom naznanjamo, da es je centrala preselila na Cesarja Jožeta trg št. 10, kjer se nahaja uprava, uredništvo in centralno tajništvo Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo.

Obračune za mesec januar naj se izvrši tako, da bodo 10. februarja že pri centrali v Ljubljani.

Istotako naj se takoj pošlje centralni upravi Spl. žel. org. v Ljubljani vse zneske, ki jih imajo skupine nabrane za štokholmsko konferenco.

Člani, ki najdalje do 10. februarja ne vplačajo svojih prispevkov, zgube vse svoje pravice. Ta ukrep je potreben, ker sicer ni možno izpolnjevati prevzetih dolžnosti napram članom.

Da se prihrani na stroških za razpošiljanje strokovnega glasila, naj skupine in vplačevalnice naročajo dopošiljatev lista v zavojih in jih same razdeljujejo članom. Samo za tiste člane, ki se jim od tam ne more dostaviti lista, se bo tega še nadalje pošiljalo posamezno.

Železničarski dom. Stanovanjska mizerija v Ljubljani je velika. Centrala je sicer ustanovljena, nima pa potrebnih prostorov za točno funkcioniranje. Zato se je delegacijski zbor pečal tudi s tem vprašanjem. Sklenil je soglasno, naj se ustanovi »Železničarski dom«. Ker pa zgradba stane mnogo denarja, se je na delegacijskem zboru sklenilo apelirati na železničarje, da povsod in ob vsaki priliki nabirajo prispevke za »Železničarski dom«.

Pa ne le sami med seboj naj zbirajo železničarji prispevke za »Železničarski dom«, temveč tudi med tistimi, ki so v stiku z železničarji in tudi med takimi, ki žive od železničarjev.

Železničarski koledar nam je pošel. Zaupniki, ki še imajo neprodane izvode in ni upati, da bi jih razprodali v svojem področju, naj nam iste pošljejo, da moremo ustreči tistim, ki še želijo koledar.

V svrhu redne dopošiljatev »Železničarja« naj nam posamezne krajevne skupine sporoče število izvodov, ki jih potrebujejo za razdelitev. Obenem naj se nam naznani za progo in druge postaje v področju dotične skupine zaupnike, ki bi v zavoju sprejemali in razdeljevali list in koliko izvodov ga loti potrebujejo.

V članskih seznamih, ki nam jih imajo nekatere skupine še poslali, naj se zaznamuje tiste člane, katerim naj se list še nadalje posamezno pošilja. Omejiti pa se mora to samo na tiste člane, ki na drugi način ne morejo prejeti lista.

»Ustanovnice« in »Podpornice« za »Železničarski dom« so dotiskane ter se bodo te dni izdale

dotičnim, ki so vplačali tozadevne zneske za »Železničarski dom«.

Plačilne pole za obračune so že dotiskane, blagajniški izpiski in potrdilne znamke bodo pa še ta teden gotove.

Razno.

Iz krogov drž. železničarjev nam pišejo: Dragi naš sođr. urednik! Fajn ste ga pogruntali, da ste enkrat tistega Ogrinca prijeli za ušesa. Kar ste pisali v listu št. 2 od 20. jan. zaradi strojevodje Š. je vse res in prav. Vse pa vendar niste še povedali, toraj prosimo, dopolnite stvar še s sledečim: Eden mojih prijateljev in jaz sva šla skozi Šiško. Kar naenkrat smo zapazili, da se vse krave v Šiški smejejo. Vprašali smo za vzrok in veste kaj smo zvedeli? No, Ogrinca je narodna vlada določila za »Haichausvorstanta«. No veste kaj, nekaj takega! Seveda sva hitro odkorakala proti kurilnici (da bi ljudje ne mislili, da se krave nama smejejo) in ker smo hoteli novico takoj sporočiti osobju. Ko smo pa prišli tja, je bil Ogrinc že tam in se (kakor se sedaj kot pravi »Jugoslovan«) prav široko postavljaj. Okrog njega pa je skakal znani trnovski norec »Stresenov Janez« in zabavljaj čez socialne demokrate, kakor bi ga bili ravno iz Studenca spustili. No, pa brez zamere, s tisto zavžo ne bo nič. Kako pa bi to tudi gledalo! Ogrinc je že v občje znan delomržež, kateri se dela bolj boji kot hudič križa, pa še svoje »mašine« prav ne pozna. Zato pa tem bolj zna nastaviti revolver kurjaču na prsa in tega reveža še ob kruh spraviti, potem pa kakšnega strojevodjo oklofutati itd., kar je vzrok, da so skoro vsi kurjači pristopili v »Zveze« da mu bodo bližje, kadar bo hotel zopet kakšne strelne vaje na njih delati. K temu pa še slučaj »Zakotnik« in — smo v predrevolucijski Rusiji, kjer nam bodo s kunto vteplati ljubezen do domovine. O! lepa naša domovina!

Drž. železničarji.

Centralno vodstvo »Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo« se je preselilo iz Selenburgove ulice št. 6, na Franja Josipa cesto št. 10. I. nadstr. zadnja vrata na mostovžu.

Tam se nahaja tudi društvena uprava, uredništvo in upravništvo »Železničarja«.

Uradne ure so:

Od 9. ure zjutraj do poldne in od pol ure do 5. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih je društveni urad zaprt.

Za železničarski dom.

Za »Železničarski dom« so prispevali: g. Karol de Gregoris 30 kron, s. dr. Josip Perfolja 20 kron, s. Nino Furlan 10 kron, skupina Zidanmost (štokholmski sklad) 78 kron 60 vin. in prebitek veselice v Zidanem mostu 180 kron 50 vin. Skupaj 319 kron 10 vin.

Prej izkazanih 10.344 kron 64 vin., skupaj 10.663 kron 74 vin.

Popravek. V izkazu z dne 15. januarja (v 2. št. Železničarja) je pomotoma navedeno ime Alojzij Gnezda pravilno pa je: France Gnezda.

Nadalje je g. Parčina pomotoma dvakrat naveden. Izkaz skupnega zneska je pravilen.

V Ljubljani, dne 4. januarja 1919.

Uprava.

Izjava.

Na shodu žolte organizacije železničarjev, ki se je vršil v nedeljo popoldn v Unionu, je predsednik »Zveze« g. Držič sporočil shodu, da sem bil posebno jaz povabljen na ta shod. Ta trditve je podla laž, ker mene še do danes ni nihče vabil.

V Ljubljani, 4. februarja 1919.

Josip Kopač.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Adalbert Kassig

Ljubljana,
Židovska ulica.

Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj čepic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, gumbe, rosete, žnore, piščalke i. t. d. Čepice zimске in letne za strojevodje, kurjače itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. — Postrežba točna.